

Ο περί Διαχείρισης της Περιουσίας Ανίκανων Προσώπων Νόμος του 1996 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 23(Ι) του 1996

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΝΙΚΑΝΩΝ ΝΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΟΥΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διαχείρισης της Περιουσίας Ανίκανων Προσώπων Νόμος του 1996. Συνοπτικός
τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια— Εξηγεία.

“ανίκανο πρόσωπο” σημαίνει άτομο το οποίο, λόγω διανοητικής διαταραχής, τοξικομανίας, αλκοολισμού, εγκεφαλικής ή άλλης σωματικής βλάβης, ή άλλης πάθησης ή ασθένειας, η οποία καθιστά το άτομο αυτό ανήμπορο να ασκήσει την κρίση και βούλησή του, δεν είναι σε θέση να διαχειριστεί την περιουσία του ή να διευθύνει τις υποθέσεις του·

“αρμόδιο δικαστήριο” σημαίνει το επαρχιακό δικαστήριο εντός των ορίων της τοπικής αρμοδιότητας του οποίου διαμένει το ανίκανο πρόσωπο ή, σε περίπτωση διανοητικά ασθενούς που τελεί υπό περιορισμό, εντός των ορίων της τοπικής αρμοδιότητας όπου διέμενε πριν από τον περιορισμό του· σε περίπτωση αμφιβολίας αναφορικά με το αρμόδιο δικαστήριο, αρμόδιο θα είναι το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας·

“διαχειριστής” σημαίνει πρόσωπο που διορίζεται από το αρμόδιο δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 7 του παρόντος Νόμου·

“Διευθυντής” σημαίνει το Διευθυντή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας·

“Έφορος” σημαίνει τον Έφορο Προστασίας Περιουσίας Ανίκανων Προσώπων, που διορίζεται δυνάμει του άρθρου 10.

3. Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση προσώπου για το οποίο, κατόπιν ιατρικής ή άλλης απόδειξης, το αρμόδιο δικαστήριο ικανοποιείται ότι είναι ανίκανο πρόσωπο κατά την έννοια του παρόντος Νόμου, απαγορεύοντας σ' αυτό τη διενέργεια οποιωνδήποτε πράξεων ή παραλείψεων που επιφέρουν έννομα αποτελέσματα: Εφαρμογή
του παρόντος
Νόμου.

Νοείται ότι ο παρών Νόμος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις άλλων προσώπων, που δεν είναι σε θέση να διαχειριστούν την περιουσία τους ή να διευθύνουν τις υποθέσεις τους και για τα οποία υπάρχει ειδική πρόνοια σε οποιοδήποτε άλλο νόμο.

Άσκηση των εξουσιών του αρμόδιου δικαστηρίου.

4.-(1) Το αρμόδιο δικαστήριο ασκεί οποιαδήποτε από τις εξουσίες που παρέχονται σ' αυτό δυνάμει του παρόντος Νόμου, κατόπιν αίτησης ή άλλων γραπτών παραστάσεων που υποβάλλονται από ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Η αίτηση αυτή επιδίδεται στο ανίκανο πρόσωπο και σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπό κρίνεται αναγκαίο από το αρμόδιο δικαστήριο.

(2) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου "ενδιαφερόμενο πρόσωπο" σημαίνει τους-

- (α) Το σύζυγο ή τη σύζυγο του ανίκανου προσώπου, τον πατέρα, τη μητέρα και τους κατιόντες αυτού.
- (β) το Διευθυντή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και το Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και
- (γ) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ικανοποιεί το αρμόδιο δικαστήριο για το συμφέρον του στην παρουσία του ανίκανου προσώπου.

Γενικές εξουσίες του αρμόδιου δικαστηρίου σχετικά με την περιουσία και τις υποθέσεις ανίκανου προσώπου.

5.-(1) Το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία, σχετικά με την περιουσία και τις υποθέσεις ανίκανου προσώπου, να λάβει ή να φροντίσει να ληφθούν όλα τα μέτρα, τα οποία κρίνει αναγκαία ή σκόπιμα-

- (α) Για την εν γένει διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεων του ανίκανου προσώπου· ή
- (β) για τη συντήρηση ή για άλλο όφελος του ανίκανου προσώπου· ή
- (γ) για τη συντήρηση ή για άλλο όφελος μελών της οικογένειας του ανίκανου προσώπου· ή
- (δ) για τη μέριμνα προσώπων ή σκοπών για τα οποία ή για τους οποίους το ανίκανο πρόσωπο θα αναμενόταν να μεριμνήσει, αν δεν ήταν ανίκανο.

(2) Κατά την άσκηση των χορηγούμενων, δυνάμει του παρόντος άρθρου, εξουσιών το αρμόδιο δικαστήριο αποβλέπει στην ικανοποίηση κατά προτεραιότητα των αναγκών και στην ευημερία του ανίκανου προσώπου, χωρίς όμως να παραγνωρίζονται άλλες νόμιμες υποχρεώσεις του ανίκανου προς τρίτους.

Ειδικές εξουσίες του αρμόδιου δικαστηρίου αναφορικά με την περιουσία και υποθέσεις του ανίκανου προσώπου.

6.-(1) Άνευ επηρεασμού της γενικότητας του άρθρου 5 το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία να εκδίδει, αναθεωρεί, τροποποιεί ή ακυρώνει διατάγματα και να δίδει τέτοιες οδηγίες, τις οποίες κρίνει αναγκαίες για τους σκοπούς του άρθρου αυτού και ειδικότερα για-

- (α) Τον έλεγχο (με ή χωρίς τη μεταβίβαση ή την παραχώρηση περιουσίας ή την πληρωμή ή την κατάθεση στο δικαστήριο χρημάτων ή αξιογράφων) και τη διαχείριση της περιουσίας του ανίκανου προσώπου·
- (β) την πώληση, ανταλλαγή, επιβάρυνση, διάθεση ή δoσοληψία σε σχέση με οποιαδήποτε περιουσία του ανίκανου προσώπου·
- (γ) την απόκτηση οποιασδήποτε περιουσίας από ή για λογαριασμό του ανίκανου προσώπου·

- (δ) τη διάθεση της περιουσίας του ανίκανου προσώπου με τη δημιουργία εμπιστεύματος προς όφελος του ιδίου ή των προσώπων που είναι υπόχρεο να συντηρεί ή με τη δωρεά μέρους αυτής στον ή στη σύζυγο ή τους κατιόντες αυτού, νοουμένου ότι και στις δύο αυτές περιπτώσεις απομένει ικανοποιητικό μέρος της περιουσίας για τη συντήρηση του ανίκανου προσώπου ή για οποιοδήποτε από τους σκοπούς που αναφέρονται στις παραγράφους (β) και (γ) του παρόντος εδαφίου·
- (ε) την άσκηση, διεξαγωγή ή συνέχιση από κατάλληλο πρόσωπο οποιουδήποτε επαγγέλματος, εργασίας ή επιχείρησης του ανίκανου προσώπου·
- (στ) τη διάλυση οποιουδήποτε συνεταιρισμού ή ιδιωτικής εταιρείας στον ή στην οποία το ανίκανο πρόσωπο είναι μέλος·
- (ζ) την εκτέλεση οποιασδήποτε σύμβασης που συνήψε το ανίκανο πρόσωπο πριν να καταστεί ανίκανο·
- (η) την έγερση ή υπεράσπιση αγωγών ή τη λήψη δικαστικών μέτρων από ή για λογαριασμό του ανίκανου προσώπου νοουμένου ότι, προκειμένου περί έγερσης αγωγής ή της λήψης άλλων δικαστικών μέτρων που σχετίζονται με τον προσωπικό θεσμό, απαιτείται η συγκατάθεση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας·
- (θ) την καταβολή από την περιουσία του ανίκανου προσώπου με ή χωρίς τόκους χρημάτων, τα οποία δαπανήθηκαν από οποιοδήποτε πρόσωπο με σκοπό την πληρωμή χρεών του ανίκανου προσώπου για τη συντήρηση ή για άλλο όφελος αυτού ή μελών της οικογένειάς του ή άλλων προσώπων για τα οποία αυτό θα αναμενόταν να μεριμνήσει, αν δεν ήταν ανίκανο·
- (ι) την άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας (περιλαμβανομένης της παροχής συγκατάθεσης) την οποία το ανίκανο πρόσωπο κατέχει.

(2) Στις περιπτώσεις όπου, δυνάμει του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, για τη διάθεση περιουσίας του ανίκανου προσώπου με τη δημιουργία εμπιστεύματος ή για την άσκηση εξουσίας του ανίκανου προσώπου προβλέπεται ο διορισμός ή η παραίτηση εμπιστευματοδόχων από εμπίστευμα, το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία να εκδίδει τέτοια διατάγματα σχετικά με την εμπιστευματική περιουσία για την παραχώρηση κυριότητας ή άλλα διατάγματα ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβανομένου (στην περίπτωση άσκησης τέτοιας εξουσίας) οποιουδήποτε διατάγματος το οποίο θα μπορούσε να εκδοθεί σε τέτοια περίπτωση δυνάμει του Μέρους V του περί Επιτρόπων Κεφ. 193. Εμπιστευμάτων Νόμου.

(3) Όπου δυνάμει του παρόντος άρθρου, περιουσία του ανίκανου προσώπου διατέθηκε με τη δημιουργία εμπιστεύματος και διαπιστώνεται από το αρμόδιο δικαστήριο οποτεδήποτε πριν από το θάνατο αυτού ότι κατά τη σύσταση του εμπιστεύματος δεν είχε αποκαλυφθεί ουσιώδης γεγονός ή ότι είχε επισυμβεί ουσιώδης αλλαγή των περιστάσεων, τότε αυτό έχει εξουσία με διάταγμά του να τροποποιήσει το εμπίστευμα κατά τρόπο που κρίνει πρόποντα και να δώσει οποιοσδήποτε συνεπακόλουθες οδηγίες.

Διορισμός
διαχειριστή.

7.-(1) Το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία με διάταγμά του να προβαίνει στο διορισμό διαχειριστή της περιουσίας του ανίκανου προσώπου. Ο διορισμός δύναται να γίνει και με αναφορά στο φορέα ορισμένου αξιώματος.

(2) Ο διαχειριστής δύναται να ασκεί όλες ή οποιαδήποτε από τις εξουσίες που το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία να ασκεί, δυνάμει των άρθρων 5 και 6 όπως ορίζεται στο διάταγμα διορισμού του διαχειριστή.

(3) Διαχειριστής που διορίζεται δυνάμει του άρθρου αυτού απαλλάσσεται των καθηκόντων του—

(α) Με διάταγμα του αρμόδιου δικαστηρίου, όταν αυτό ικανοποιηθεί ότι το ανίκανο πρόσωπο έχει επανακτήσει την ικανότητά του να διαχειρίζεται την περιουσία του και να διευθύνει τις υποθέσεις του ή όταν κριθεί σκόπιμο για οποιουδήποτε άλλους λόγους·

(β) όταν το ανίκανο πρόσωπο αποβιώσει·

(γ) όταν ενεργεί δολίως ή με αμέλεια.

(4) Διαχειριστής που διορίζεται, δυνάμει του παρόντος άρθρου, θεωρείται ως προσωπικός αντιπρόσωπος για σκοπούς του όρου “Επίτροπος Εμπιστευμάτων (trustee)” όπως αυτός περιλαμβάνεται στον περί Επιτρόπων Εμπιστευμάτων Νόμο.

Εξουσία του
αρμόδιου
δικαστηρίου
σε περιπτώσεις
επείγουσας
ανάγκης.

8. Σε περίπτωση που το αρμόδιο δικαστήριο ικανοποιηθεί, κατόπιν γραπτών παραστάσεων, ότι πρόσωπο δυνατό να είναι ανίκανο να διαχειρίζεται την περιουσία και να διευθύνει τις υποθέσεις του και κρίνει αναγκαία τη λήψη άμεσων, για την περίπτωση, μέτρων, έχει εξουσία, μέχρις ότου διακριβωθεί αν το πρόσωπο αυτό είναι ανίκανο να διαχειρίζεται την περιουσία του και να διευθύνει τις υποθέσεις του, να ασκήσει οποιαδήποτε από τις εξουσίες που αναφέρονται στα άρθρα 5, 6, 7 στην έκταση που αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Καθήκοντα
και ευθύνες
διαχειριστή.

9.-(1) Το αρμόδιο δικαστήριο πριν από το διορισμό του διαχειριστή του τον καλεί να παράσχει εγγύηση του είδους και του ύψους που αυτό ορίζει, εξασφαλίζοντας την πιστή και αποτελεσματική εκτέλεση της εγγύησης.

(2) Ο διαχειριστής οφείλει, μέσα σε τριάντα ημερες από την ημερομηνία του διορισμού του, να υποβάλει στο αρμόδιο δικαστήριο λεπτομερή απογραφή της περιουσίας του ανίκανου προσώπου.

(3) Ο διαχειριστής, μέσα σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία του διορισμού του, καταχωρεί λογαριασμούς για τη διαχείριση και καθόλη τη διάρκεια της διαχείρισης, κάθε δώδεκα μήνες, συμπληρωματικούς ή περιοδικούς λογαριασμούς εκτός αν ο πρωτοκολλητής του αρμόδιου δικαστηρίου επεκτείνει για εύλογη αιτία την περίοδο των δώδεκα μηνών.

(4) Όταν καταχωρούνται λογαριασμοί, δυνάμει του παρόντος άρθρου, ο πρωτοκολλητής του αρμόδιου δικαστηρίου εξετάζει αυτούς και αν κρίνει ότι δεν είναι πλήρεις ή κανονικοί λόγω αντικανονικών, αναπόδεικτων ή αδικαιολόγητων καταχωρήσεων ή για άλλους λόγους, έχει εξουσία να καλέσει εγγράφως το διαχειριστή μέσα σε τακτή προθεσμία να διορθώσει τους λογαριασμούς και αν αυτός παραλείψει να συμμορφωθεί, τότε λογίζεται ότι παρέλειψε να καταχωρήσει λογαριασμούς.